

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Філологічний факультет
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра романо-германської філології**

МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**25 травня 2022 р.
м. Полтава**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Філологічний факультет
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Кафедра романо-германської філології**

МОВА І МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

25 травня 2022 р., м. Полтава

Полтава
2022

Редакційна колегія:

Шаравара Тамара, проректор з науково-педагогічної роботи і перспективного розвитку Полтавського державного аграрного університету, доктор історичних наук, професор, голова редакційної колегії;

Дорогань-Писаренко Людмила, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук, професор;

Сизоненко Наталія, завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Дедушно Алла, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук, доцент;

Матвієнко Леся, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат педагогічних наук;

Мокляк Оксана, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, кандидат філологічних наук.

Затверджено до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 03.05.2022 р.).

УДК 81 : Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : зб. 008 : 316.74 М 74 матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 25 травня 2022 р.). Полтава : ПДАУ, 2022. 286 с.

До збірника ввійшли тези доповідей докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, подані до організаційного комітету III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика».

У збірнику висвітлено актуальні проблеми репрезентації національно-мовної картини світу; діалогу національних культур (лінгвокультурологічний, лінгвокогнітивний, етнолінгвістичний та літературознавчий аспекти); соціокультурної та психологічної парадигми міжкультурного спілкування, теорії та практики перекладу в контексті міжкультурної комунікації; представлено інноваційні технології викладання української та іноземних мов.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавр, магістр.

Тексти доповідей публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів, наведені факти та статистичні дані відповідають автори, а також наукові керівники (для студентів та аспірантів).

© ПДАУ, 2022

© Автори статей, 2022

Ольга Залужна

кандидат філологічних наук, доцент,

Донецький національний університет імені Василя Стуса;

Аліна Кривенька

здобувач вищої освіти СВО магістр

спеціальності Філологія

(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),

перша – англійська),

Донецький національний університет імені Василя Стуса

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ
ВЖИВАННЯ ОЦІННОЇ ЛЕКСИКИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОБРАЗІВ
ПЕРСОНАЖІВ У СУЧАСНІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ
(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Б. БРУКСА «БОНІ ТА КЛАЙД: ІСТОРІЯ
КОХАННЯ»)**

1. *Вступні зауваження.* Особливе місце в мові художнього тексту відводиться категорії оцінки, оскільки вона пов'язана з проявом суб'єктивного початку в мові, яке супроводжує пізнання об'єктивної дійсності та є одним із складних і спірних напрямів сучасного наукового дослідження, який привертає увагу лінгвістів, філософів, психологів та ін.

Категорія оцінки є універсальною для будь-якої мови, оскільки в будь-якому суспільстві існують такі поняття, як «добре» і «погано». Оцінність є одним із видів модальності, тобто функціонально-семантичною категорією, яка виражає різні види відношення висловлення до дійсності [1, с. 28]. Засоби оцінки представлені на всіх рівнях мови. Найбільше в цьому відношенні поширені лексичні засоби оцінки, вони можуть імлікувати як в рамках контексту (коли нейтральні елементи набувають оціночне забарвлення), так і окремими стилістично маркованими лексичними одиницями (наприклад, присутність

сленгових виразів на загальному нейтральному тлі сприяє появі оціночного ефекту) [3, с. 240].

Актуальність даної наукової розвідки обумовлена неослабним інтересом до реалізації категорії оцінки в лінгвістиці у цілому та в художніх творах зокрема, що детерміновано динамічним розвитком системи персонажів у сучасній літературі в умовах метамодернізму.

Мета дослідження полягає у виявленні лексико-семантичних та функційних особливостей вживання оцінної лексики для створення образів художніх творів (на матеріалі роману Б. Брукса «Боні та Клайд: Історія кохання»).

Об'єктом дослідження є оцінна лексика англійської мови, яка отримує свою реалізацію для створення художніх образів в романі Б. Брукса «Боні та Клайд: Історія кохання».

Предметом дослідження виступають лексико-семантичні та функційні аспекти оцінної лексики в англійській мові.

2. Відображення емоцій у художньому творі з-поміж іншого здійснюється за допомогою використання оцінної лексики. Це досить складний процес, оскільки акцент та основне навантаження припадає на оцінне слово у тексті. Це, у свою чергу, є наслідком складності семантичної організації самого художнього тексту та різноманітності функцій, які покликана виконувати оцінна лексика у межах тексту.

На основі функціонально-текстового аналізу оціночної лексики, Л. Г. Бабенко виводить її основну функцію в художньому тексті – це створення емотивного змісту та емоційної тональності. До приватних функцій оцінної лексики дослідниця зараховує такі:

- описово-характерологічна функція (створення психологічного портрета персонажів). Наприклад:

*He's **smallish, slender as a boy**, barely five feet seven, a hundred and twenty pounds. No match for the hardened cons with **hardened muscles and hardened brains**. But give him a gun, a pistol, and you'll see how things even out* (Brooks, 2004, p. 13).

- інтерпретаційна та емоційно-оцінна функції (емоційна інтерпретація світу, зображеного в тексті та його оцінка). Наприклад:

*Sometimes the **sameness of the days** are so painful they feel like **hammer blows** to her skull* (Brooks, 2004, p. 32).

- інтенційна функція (виявлення та відображення внутрішнього емоційного світу образу автора та його наміри). Наприклад:

*Gunfire stays the dream Clyde has been having wherein he is in leg irons shuffling down prison corridors with **hands reaching for him** through steel bars, with **crude catcalls ringing** in his ears* (Brooks, 2004, p. 141).

- емоційно-регулятивна/впливова функція (вплив на читача) [4, с. 485–494]. Наприклад:

*They both know that very instant it is something more than **pure chance** they have met. He can't stop looking at her. She can't stop looking at him* (Brooks, 2004, p. 24).

Текстові емотивні сенси, які відображені оцінною лексикою не тільки передають задум автора художнього твору, а й його зображення почуттів людини, висловлюють ставлення автора до тієї чи іншої описуваної ситуації, будучи, водночас, прагматичними і спрямованими емоційне зараження читача [2, с. 250–251].

Значна кількість спеціальної лексики не тільки сприяє реалістичності опису, але й допомагає читачам самим здогадуватися про задум автора, тим самим самому брати участь у тому, що відбувається [1, с. 368]. Наявність різноманітних функцій відображає «важливість оцінних суджень у формуванні здібностей особистості висловити свій духовний світ, визначивши об'єкти навколишньої дійсності (предмети, особи, процеси, події, факти) за нормативною шкалою цінностей».

3. *Висновки.* Виявлено, що лексико-семантичні та функційні особливості оцінної лексики використовується для розмаїття оцінних значень для посилення виразності змісту тексту художнього твору.

Джерела та література

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык : учебник для вузов. 6-е издание. Москва : Наука, 2004. 384 с.
2. Бабенко Л. Г. Лингвистический анализ художественного текста. Теория и практика : учебник; практикум. 2-е изд. Москва : Флинта : Наука, 2004. 496 с.
3. Жуковська В. В. Основи теорії та практики стилістики англійської мови. Житомир, 2010. 240 с.
4. Alshammari J. Analyzing Arabic Translation Methods of English Similes: A Case Study of *The Old Man and The Sea* by Ernest Hemingway. *Theory and Practice in Language Studies*. 2016. 6(3). P. 485–494.

Єлизавета Ковальчук,
здобувач вищої освіти СВО бакалавр
спеціальності Філологія
(спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька),
Львівський національний університет імені Івана Франка;
Науковий керівник – Ольга Крайник,
кандидат філологічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка

DIE SPRECHAKTE DER ZURÜCKWEISUNG IM ROMAN «DER PROZESS» VON FRANZ KAFKA

«Ein Sprechakt ist jede Äußerung, mit der ein Sprecher eine kommunikative Absicht verknüpft, die vom Hörer verstanden werden soll» [4, S. 275]. So erklärt dieser Begriff Professor für germanistische Linguistik Markus Steinbach. Mit Hilfe von Sprechakten kann der Sprecher Informationen mit den Kommunikationsteilnehmern in unterschiedlichen Situationen mitteilen. Sie bestimmen die Richtung der